

Eksamen i undervisningsfaget musik

Praktisk/mundtlig prøve

Titel

Musik som undervisningsfag

Fagets ECTS-omfang

35 ECTS-point

Mål

Ved fagets afslutning skal den studerende kunne:

- planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle inkluderende og inspirerende musikundervisning i skolen,
- tilegne sig, vurdere, omsætte og udvikle fagdidaktisk og musikpædagogisk viden i spændet fra praksis til forskning med blik for politisk bestemte rammer,
- vejlede og lede musikaktiviteter inden for sang, spil og bevægelse i klassefællesskabet såvel som for mindre grupper differentieret på baggrund af egne sanglige og instrumentale færdigheder og i forskellige musiklærerroller,
- anvende egne færdigheder i sang og akkompagnement nuanceret og udtryksfuldt som arbejdsredskab i undervisning,
- forestå og indgå i kreative musikalske processer i skolen med fokus på elevernes leg, selvstændighed, virkelyst, lydhørhed og nysgerrighed blandt andet med brug af varieret musikteknologi,
- udøve, fortolke og formidle samt understøtte elevers læsning af musikteksster og selvstændige arbejde med musik som strukturelt, æstetisk, kulturelt og historisk fænomen fra samtidige og historiske musiktraditioner med varierede metodiske indfaldsvinkler,
- bidrage til skolens kulturelle fællesskaber og almene dannelsessigte, herunder i samspil med andre fag, professioner og kulturinstitutioner, og
- forholde sig til egen musiklærerpraksis med henblik på et bæredygtigt musiklærerliv personligt og i samarbejde med andre.

Form

Eksamen er en sammenhængende praktisk/mundtlig prøve i et musikfagligt fordybelsesområde. Prøven udfolder sig som praktisk gennemførelse af undervisning, der forberedes skriftligt og efterfølgende evalueres og kontekstualiseres mundtligt.

Prøven er en gruppeprøve med 2-3 studerende. Reeksamen/omprøve kan foretages individuelt efter samme form.

De studerende formulerer og indleverer forud for eksamen en beskrivelse af to fordybelsesområder på hver 2-4 normalsider, dvs. i alt 4-8 sider. Fristen for indlevering af beskrivelsen besluttet af udbudsinstitutionen. Hvert fordybelsesområde beskrives med en kort begrundelse, oversigt over teoretisk understøttelse, herunder udvalgt litteratur, samt en

oversigt over eksamens forløb og indhold, herunder demonstration af sang og akkompagnement for hver studerende. Akkompagnement på klaver skal indgå i mindst et af de to fordybelsesområder for hver studerende.

Den praktiske del: 45 minutter inden eksamen meddeles de studerende resultatet af lodtrækning mellem de to fordybelsesområder. Den praktiske del af eksamen udformer sig derefter som gennemførelse af konkret undervisning i musik rettet mod grundskolen – med grundskoleelever eller eventuelt med medstuderende eller lignende. De studerende skal individuelt demonstrere færdigheder i sang og akkompagnement.

Den mundtlige del af eksamen er en dialog mellem de studerende, eksaminator og censor. På baggrund af en kort præsentation og begrundelse af fordybelsesområdet reflekterer de studerende over den gennemførte undervisning med inddragelse af relevant teori, herunder fortsat udvikling af undervisningen. Eksaminator og censor kan i samtalen inddrage samtlige områder fra redegørelse for eksamensgrundlaget. De studerende kan relatere til erfaringer og artefakter fra praktik, hvis det er relevant.

Hvert fordybelsesområde udfolder et eksemplarisk musikfagligt indhold. Gennem de to fordybelsesområder demonstrerer den studerende en bredde af undervisningsfagets mål. Fordybelsesområderne skal tilsammen indeholde en flerhed af udtryks- og aktivitetsformer samt teoretisk begrundede didaktisk-pædagogiske tilgange. De studerende kan i arbejdet med fordybelsesområderne anvende artikler, internetsøgning, samtalerobotter, egne noter m.v. som hjælpemidler.

De studerende disponerer selv eksamensforløbet, men de praktiske og mundtlige dele skal vægtes omtrent ligeligt.

Eksempler på censors og eksaminators tid:

Antal studerende	Praktisk	Mundtlig	Censur	Sum
(1)	35	25	10	70
2	55	45	15	115
3	70	60	20	150

Vurdering af forslaget

Da arbejdet blev sat i gang, identificerede vi en række forhold, som vi anså for vigtigt at forbedre i det nye forslag til eksamensordning. De forskellige forhold blev præsenteret for læringskonsulenten, for censorformanden og ikke mindst for kollegerne på professionshøjskolerne på en række møder, og der har været stor opbakning til de forhold, der burde forbedres. Hvordan er det så gået? Det ser vi på nedenfor:

1. Skriftlighed og samtalerobotter

I den eksisterende eksamensordning indgår en skriftlig opgave, men – især efter fremkomsten af avancerede samtalerobotter – kan det være svært at afgøre, om de studerende selv har skrevet opgaven. Problemet findes ikke i forslaget, da de tildelte ressourcer til eksaminator og censor (70 min. pr. studerende) efter vores overbevisning ikke længere rækker til at inkludere bedømmelse af en selvstændig skriftlig opgave. Det betyder en forringelse af muligheden for at bedømme den studerende kompetencer, men løser i det mindste problemet med brugen af samtalerobotter.

Der er i forslaget en skriftlig forberedelse af den praktisk/mundtlige eksamen, men denne bedømmes ikke særskilt, og vi har angivet, at den studerende kan anvende hjælpemidler efter eget valg, herunder samtalerobotter.

2. Bredde

Der er i den eksisterende eksamensordning en tendens til, at de studerende *prøves i det, de er bedst til* og ikke i fagets bredde som angivet i bekendtgørelsen. Vi har tilstræbt at imødekomme dette i forslaget gennem lodtrækning mellem to fordybelsesområder, der skal udvise en forskellighed i indhold. Vi havde oprindeligt foreslået tre fordybelsesområder med meddelelse af lodtrækning tre dage inden eksamen, men – i sidste runde – forhindret af LLN, der nu kræver, at meddelelse af lodtrækning tidligst kan ske 45 min. før eksamen. Men selv med kun to områder er der stadig mulighed for at vise en god bredde i mål, indhold, udtryks- og aktivitetsformer. Vi er dog usikre på, hvilken betydning den korte frist fra meddelelse af lodtrækning til eksamen betyder. Hvis man ønsker at gøre brug af elever fra skolen som deltagere, kan det blandt andet medføre, at de to områder i hvert fald må rette sig mod den samme modtagergruppe, da man ikke vil risikere at invitere elever ind, som man så alligevel ikke får brug for. Vi er også usikre på, om den korte frist vil give anledning til en uheldig usikkerhed og uhensigtsmæssig nervøsitet hos de studerende.

3. Kendte situationer

De studerende prøves i vid udstrækning i *kendte situationer* i den eksisterende eksamensordning. For eksempel vælges den musikdidaktiske problemstilling i 1. og 2. delprøve af den studerende (frem for en stillet opgave), og prøven i akkompagnement baserer sig som regel på en liste fremstillet af den studerende (frem for på en ukendt sang, prima/secunda vista), ligesom den korte tid til musikledelse gør forløbet i høj grad forudsigeligt. Dette kan være problematisk i forhold til en vurdering af den studerendes kompetencer, hvis kompetence her opfattes som evnen til at kunne håndtere komplekse og i vid udstrækning uforudsigelige musikhærsituationer.

Forslaget imødegår problemet på to måder:

- 1) Ved at der trækkes lod mellem to områder.
- 2) Ved at sikre en længere undervisningssekvens – netop for at give den studerende mulighed for at demonstrere evnen til at håndtere undervisning, hvor man ikke i detaljer kan forudsige forløbet, men må tage bestik af den konkrete situation. Desværre giver forslaget ikke mulighed for at vurdere den studerendes evne til at håndtere uprøvede situationer i forberedelsen: Det kan fx være evnen til at lære sig en ny sang at kende, at lære et akkompagnement til en ny sang, at kunne inddrage et nyt emne fagligt og fagdidaktisk.

4. Lærerroller

Der er i den eksisterende eksamensordning en hældning mod at prioritere stærkt lærer-styrede undervisningsformer, mens det kan være svært at demonstrere andre lærerroller og andre lærer/elev-forhold. Den eksisterende eksamensordning kan derfor også have en tendens til at forfordele studerende, der nok bliver gode musiklærere, men som ikke formår at „performe“. Forslaget afsætter mere tid til den praktiske undervisningssekvens, hvilket forhåbentlig giver mulighed for en større variation af lærerroller. Ved desuden at inkludere lodtrækning mellem to fordybelsesområder er det desuden forventningen, at de studerende viser en større variation af lærerroller.

5. Musik som samværsform

Der har i nyere musikpædagogik været en kritik af en forståelse af musik som primært performance, hvor individuel præstation er i centrum, og i stedet en betoning af samskabelse, glæde og virkelyst, hvilket vi har ønsket at fremme i forslaget. Det er i forslaget fortrinsvis forsøgt fremmet gennem muligheden for andre lærerroller – se ovenfor.

6. Kreative musikalske processer

Censorrapporter peger på et problem i forhold til, at den eksisterende eksamensordning kun i ringe grad prøver de studerendes kompetencer i kreative musikalske processer. I forslaget havde vi fortrinsvis forsøgt at imødekomme dette gennem kravet om bredde – se ovenfor.

Afsluttende bemærkninger

Muligheden for lodtrækning har fra LLN's side været begrænset til maksimalt 45 min. før eksamen. Vi havde oprindeligt ønsket 3 dage før.

Til sidst skal det nævnes, at udvalget også havde forslag om en alternativ eksamensform, der indebar en kombination af elementer. Vi opgav dog denne form, da det – i den afsluttende del af processen – blev klart, at der ikke måtte være „delprøver“. Det har så siden vist sig, at det åbenbart ikke er et problem, blot det ikke kaldes delprøver...